

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษา

ในการศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาเชิงพรรณนา (descriptive study) เพื่อศึกษาคุณภาพชีวิตเด็กวัยเรียนที่พิการทางกายและการเคลื่อนไหว ในจังหวัดแม่ฮ่องสอน

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ เด็กวัยเรียนที่มีความพิการทางกายและการเคลื่อนไหว อายุ 8-12 ปี ในจังหวัดแม่ฮ่องสอน จากการสำรวจผู้ที่มีรายชื่ออยู่ในทะเบียนคนพิการของสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ว่ามีความพิการทางร่างกายและการเคลื่อนไหว มีจำนวน 37 คน

กลุ่มตัวอย่าง

1. กลุ่มที่ต้องการศึกษา คัดเลือกแบบเฉพาะเจาะจง (purposive sampling) จำนวน 35 คน โดยมีเกณฑ์ในการคัดเลือก ดังนี้

- 1.1 มีรายชื่ออยู่ในทะเบียนคนพิการของสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
- 1.2 มีภูมิลำเนาอยู่ในจังหวัดแม่ฮ่องสอน ไม่น้อยกว่า 1 ปี ก่อนทำการศึกษา
- 1.3 สื่อสารภาษาไทยหรือสามารถเข้าใจภาษาไทย
- 1.4 ยินดีเข้าร่วมในการศึกษา

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

Copyright© by Chiang Mai University

All rights reserved

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือในการรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสัมภาษณ์ แบ่งเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป ประกอบด้วย

1.1 ข้อมูลทั่วไปของเด็ก ได้แก่ เพศ อายุ ลักษณะความพิการสาเหตุความพิการ ระยะเวลาที่พิการ จำนวนสมาชิกในครอบครัว ลำดับที่ของเด็กในจำนวนพี่น้องทั้งหมด ระดับการศึกษา

1.2 ข้อมูลทั่วไปของบิดามารดา ได้แก่ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ เขตที่อยู่อาศัย ลักษณะครอบครัว รายได้และความเพียงพอรายได้ การได้รับความช่วยเหลือจากภายนอก ครอบครัว

ส่วนที่ 2 ข้อมูลด้านสุขภาพของเด็ก

2.1 ข้อมูลด้านสุขภาพของเด็ก ได้แก่ การวินิจฉัยโรค ระดับความพิการ สถานที่เกิด ผู้ทำคลอด ประวัติความเจ็บป่วยในช่วง 1 เดือน ที่ผ่านมา

ส่วนที่ 3 แบบสัมภาษณ์คุณภาพชีวิตเด็กวัยเรียนที่พิการทางกายและการเคลื่อนไหว ซึ่งผู้ศึกษาได้ดัดแปลงมาจากแบบวัดคุณภาพชีวิตเด็กพิการทางสมอง ที่มีอายุ 8 -12 ปี ของวานีและคณะ (Varni, et.al, 2002) ชื่อแบบวัดคุณภาพชีวิตเด็กทั่วไป ฉบับที่ 4 (The PedsQL 4.0 Generic Core Scales) ซึ่งได้รับการแปลเป็นภาษาต่าง ๆ รวมทั้งภาษาไทย โดยผู้วิจัยได้นำฉบับที่แปลเป็นภาษาไทยแล้วมาใช้และได้รับความยินยอมจากผู้สร้างแบบวัดคุณภาพชีวิตให้ใช้ในการศึกษาคั้งนี้ ซึ่งแบบสัมภาษณ์คุณภาพชีวิตเด็กจะแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนที่เด็กตอบเอง และส่วนที่บิดามารดาหรือผู้ปกครองเป็นผู้ตอบ โดยเนื้อหาทั้ง 2 ส่วน จะคล้ายคลึงกันเพื่อนำมาเปรียบเทียบความถูกต้องของข้อมูลจากทั้งสองฝ่าย เพราะบางครั้งเด็กอาจตอบด้วยความไม่ตั้งใจหรืออาจไม่เข้าใจรายละเอียดของข้อคำถามทั้งหมด หรือขณะนั้นอาจกำลังเผชิญกับความเจ็บป่วย ทำให้ความเที่ยงตรงในการตอบแบบทดสอบลดลง ซึ่งแบบทดสอบในส่วนที่ 3 นี้จะเป็นชุดเดียวกับที่ใช้สัมภาษณ์เด็กปกติ

แบบสัมภาษณ์คุณภาพชีวิตเด็กวัยเรียนที่พิการทางกายและการเคลื่อนไหว มีทั้งหมด 23 ข้อ ประกอบด้วย 4 ด้านคือ

ด้านสุขภาพกายและการเคลื่อนไหว	จำนวน	8	ข้อ
ด้านอารมณ์และความรู้สึก	จำนวน	5	ข้อ
ด้านสังคม / การมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น	จำนวน	5	ข้อ
ด้านโรงเรียน	จำนวน	5	ข้อ

ลักษณะของแบบสัมภาษณ์เป็นแบบคำถามปลายปิด มีคำตอบให้เลือกตอบเป็นมาตราส่วน ประเมินค่า 5 ระดับ ดังนี้

ระดับที่ 0	แทนคำตอบ ไม่เคยเลย	หมายถึง	ผู้ตอบไม่เคยมีปัญหา นั้น ๆ เลย
ระดับที่ 1	แทนคำตอบ แทบจะไม่เคย	หมายถึง	ผู้ตอบมีปัญหา นั้น ๆ น้อยมาก หรือนาน ๆ ครั้ง
ระดับที่ 2	แทนคำตอบ เป็นบางครั้ง	หมายถึง	ผู้ตอบมีปัญหา นั้น ๆ เป็นบางวัน หรือบางครั้ง
ระดับที่ 3	แทนคำตอบ บ่อย ๆ	หมายถึง	ผู้ตอบมีปัญหา นั้น ๆ เป็นส่วนใหญ่
ระดับที่ 4	แทนคำตอบ แทบจะตลอดเวลา	หมายถึง	ผู้ตอบมีปัญหา นั้น ๆ เป็นประจำ หรือทุกวัน / ทุกครั้ง

กำหนดเกณฑ์การให้คะแนนและแบ่งคะแนนคุณภาพชีวิตเด็กในแต่ละข้อย่อย ตามเกณฑ์ การศึกษาของวานีและคณะ (Varni, et.al, 2002) ดังนี้

ไม่เคยเลย	คิดคะแนนเป็น	100	คะแนน
แทบจะไม่เคย	คิดคะแนนเป็น	75	คะแนน
เป็นบางครั้ง	คิดคะแนนเป็น	50	คะแนน
บ่อยๆ	คิดคะแนนเป็น	25	คะแนน
แทบจะตลอดเวลา	คิดคะแนนเป็น	0	คะแนน

หลังจากนั้นจะมีการรวมคะแนนทั้งโดยรวมและรายด้าน โดยแบ่งเป็น คะแนนมากแสดงถึง คุณภาพชีวิตที่ดีมากกว่าคะแนนน้อย

แต่เนื่องจากการศึกษาของวานีและคณะ ไม่มีการจัดระดับคะแนนคุณภาพชีวิต ใน การศึกษาของวานีและคณะจะใช้การสัมภาษณ์เด็กทั่วไปและบิดามารดาหรือผู้ปกครอง เพื่อ เปรียบเทียบคุณภาพชีวิต การศึกษาครั้งนี้จึงต้องใช้แบบวัดคุณภาพชีวิตเด็กทั่วไป ฉบับที่ 4 สัมภาษณ์เด็กทั่วไปที่อยู่ในวัยเรียน อายุ 8 – 12 ปี และผู้ปกครอง เพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานในการ เปรียบเทียบคะแนนคุณภาพชีวิตด้วย โดยคัดเลือกเด็กทั่วไปที่มีบริบทใกล้เคียงกับเด็กวัยเรียนที่ พิการทางกายและการเคลื่อนไหวทั้งเพศ อายุ และพื้นที่ ดังนี้

	เด็กพิการ (35 คน)	เด็กปกติ 40 (คน)
อำเภอแม่สะเรียง	14	13
อำเภอสบเมย	7	9
อำเภอแมลาน้อย	2	3
อำเภอขุนยวม	6	4
อำเภอเมือง	1	3
อำเภอปางมะผ้า	2	3
อำเภอปาย	3	5
รวม	35	40

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

1. การตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาของเครื่องมือ (content validity)

ผู้ศึกษานำแบบสัมภาษณ์ที่แปลแล้วไปหาความตรงตามเนื้อหา โดยให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน คือ กุมารแพทย์ 1 ท่าน อาจารย์พยาบาลผู้เชี่ยวชาญด้านการพยาบาลกุมาร 1 ท่าน อาจารย์ผู้เชี่ยวชาญด้านกายภาพบำบัดเด็กพิการทางกายและการเคลื่อนไหว 1 ท่าน ตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาและความชัดเจนของแบบสัมภาษณ์ แล้วนำมาคำนวณหาค่าดัชนีความตรงตามเนื้อหา (Content validity index : CVI) ได้เท่ากับ 0.86

2. การหาความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (reliability)

ผู้ศึกษานำแบบสัมภาษณ์ที่ผ่านการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิแล้ว ไปทดลองใช้กับเด็กวัยเรียนที่พิการทางกายและการเคลื่อนไหว อายุ 8 -12 ปี ที่มีคุณสมบัติใกล้เคียงกับกลุ่มประชากร จำนวน 10 คน ในอำเภอท่าสองยาง จังหวัดตาก แล้วนำไปหาค่าความเชื่อมั่น โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (cronbach's alpha coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ เท่ากับ 0.80

การพิทักษ์สิทธิกลุ่มตัวอย่าง

ในการศึกษาครั้งนี้ได้ผ่านการพิจารณาจากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยสาขา สาธารณสุขศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จากนั้นผู้ศึกษาได้ทำการพิทักษ์สิทธิกลุ่ม ตัวอย่าง โดยชี้แจงวัตถุประสงค์ของการศึกษาให้ บิดา มารดาหรือผู้ปกครองและเด็กพิการทราบ พร้อมทั้งมีเอกสารลงนามยินยอมให้เก็บข้อมูล และอธิบายให้เข้าใจว่าการศึกษาครั้งนี้จะถูกเก็บเป็น ความลับและสรุปออกมาเป็นภาพรวมนำมาใช้ประโยชน์ทางการศึกษาเท่านั้น ซึ่งขึ้นอยู่กับความ สมจริตใจของกลุ่มตัวอย่างในการตอบรับหรือปฏิเสธการเข้าร่วมการศึกษาครั้งนี้ โดยการปฏิเสธจะ ไม่เกิดผลเสียใดๆ ต่อทั้งตัวเด็กและครอบครัว เมื่อกลุ่มตัวอย่างยินดีให้ความร่วมมือในการศึกษา ผู้ศึกษาจึงทำการรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. ทำหนังสือผ่านคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ถึงผู้อำนวยการสำนักงาน พัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ จังหวัดแม่ฮ่องสอน และผู้อำนวยการศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดแม่ฮ่องสอน เพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์และขออนุญาตรวบรวมข้อมูล
2. ขอรายชื่อเด็กวัยเรียนที่พิการทางกายและการเคลื่อนไหว อายุระหว่าง 8- 12 ปี ที่มี ภูมิลำเนาอยู่ในจังหวัดแม่ฮ่องสอน จากสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ และจาก ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดแม่ฮ่องสอน
3. คัดเลือกเด็กวัยเรียนปกติที่มีบริบทใกล้เคียงกับเด็กวัยเรียนที่พิการทางกายและการ เคลื่อนไหวทั้งเพศ อายุ และพื้นที่อยู่อาศัย ในจังหวัดแม่ฮ่องสอน
4. หลังจากได้รับการอนุญาตจากผู้อำนวยการสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของ มนุษย์และผู้อำนวยการศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดแม่ฮ่องสอนและได้รายชื่อแล้ว ผู้ศึกษาได้ ตามไปเก็บข้อมูลตามที่อยู่จากฐานข้อมูล โดยผู้ศึกษาได้แนะนำตัวกับ บิดา มารดา หรือผู้ปกครอง เด็กเพื่อขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูล ชี้แจงวัตถุประสงค์ของการศึกษา วิธีการรวบรวมข้อมูล และขอความยินยอมในการเข้าร่วมศึกษาโดยยึดหลักการพิทักษ์สิทธิของกลุ่มตัวอย่าง ก่อนตอบ แบบสัมภาษณ์
5. ผู้ศึกษาดำเนินการเก็บข้อมูลและตรวจสอบความถูกต้องครบถ้วนของข้อมูล แล้วนำไป ดำเนินการวิเคราะห์ตามวิธีการทางสถิติ

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (descriptive statistic) โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป ดังนี้

ส่วนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของเด็กและของบิดามารดา ใช้การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ส่วนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลคุณภาพของเด็กพิการและเด็กปกติ ใช้การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ส่วนที่ 3 การวิเคราะห์ข้อมูลคุณภาพชีวิตเด็กวัยเรียนที่พิการทางกายและการเคลื่อนไหวและเด็กปกติ โดยการแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทั้งโดยรวมและรายด้าน กำหนดเกณฑ์การให้คะแนนและแบ่งระดับคะแนนคุณภาพชีวิตทั้งโดยรวมและรายด้าน ใช้เกณฑ์ตามการศึกษาของวานีและคณะ (Varni, et.al, 2002)

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved